

PUSZTADOKTOR MAGAZIN

XV. évfolyam 8-9-10. szám a Madárkórház Alapítvány havilapja 2020. augusztus-október

- Szárnyakat adó százalékok
- A madarakért dolgozunk
- Augusztus 20-i programjaink képekben
- A darvak nyomában

Szárnyakat adó százalékok

Különös év ez. Olyan húsba vágó, félelemmel teli, mondhatni tragikus. Mi lesz holnap? Sejtí valaki? Ami most jött, azért tényleg hiábavaló volt szilveszterkor ünnepelni. Nem vártuk, nem készültünk fel rá, próbára is tett és tesz a mai napig mindenkit. Lóg egy pallos a fejünk fölött. Védjük egymást, a papát, a mamát, a szomszéd nénit, az idegeket, más út nincs. Az ellenség ismeretlen. Szabad szemmel nem is látható. Közben próbáljuk élni „egyszervolt” életünket. Dolgozunk, beszélgetünk, vacsorát főzünk, gyermeket nevelünk, létezőnk. A maszkunk mögött ki veszi észre az aggodalmat, ami arcunkon ül? Aki figyel ránk, rajtuk kívül senki más. Ésők azok, akik a mosolyt is meglátják, elbújva bár. Szép napot kívánunk a boltban az eladóhölgynek, látjuk a szeme nevét. Köszönjük a segítségét a benzinkúton dolgozó srácnak, zavarában elpirul, sebj, az álarc szinte elfedi. Segítünk hazavinni a kenyeret és a vizet egy idős úrnak, ma inkább mi is arra megyünk. Ki tudja, látjuk-e még? Annyit kér, várjuk meg, pár perc az egész. Beviszi bevásárlókosarát a házba, kisvártatva kiballag, kislányunk felé nyújt óvatosan egy almát. Azt mondja halkan, megmosta rendesen és ismeri a gyermeket, tudja, hogy szereti. Jól tudja, nagyon jól, de mostanában séta közben nem állunk meg fecsegni a kapuja előtt. Ezt érti Ő, csak valahogy nehéz. Hiszen annyira szeretné megsimogatni azt a kis

állandóan kócos gyermekfejet. Napról napra adományokat gyűjtünk mindenkinek, akinek szüksége van rá, és sajnos fogalmunk sem volt róla, milyen körülmények között élnek. Nem volt rá idő, hogy megismerjük őket. Semmire sincs idő. Közben a szívünk szakadt bele, hogy Húsvétkor nem lehetett együtt a család. Helyette megtanultunk kezeltet mosni. Sokszor, alaposan. És felfedeztük, hogy tudunk tenni valamit, valahol. Ott lenni, támogatni, csupáncsak érezni. Későn, túl későn, de eljutottunk eddig. Akkor is, ha közben jönnek ök, a kételkedők, a mindent jobban tudók, a soha nem segítők. Szinte már nem is fáj. Ez a mai világ, szomorú, szánalmas, de ilyen. Harsognak, fröcsögnek, addig sem rettegnek. 5 éves gyermekünk erre azt mondaná: „Ha nem tudsz egy jó szót szólni, akkor inkább ne mondj semmit!” „Mi tudjuk jól, aki segít, csendben teszi. Nem kérkedik. Létezik. Megáll és lehajol egy útszélen fekvő madárhoz. A saját kabátját is feláldozza, ha kell, hogy melegen tarthassa azt a kis apró, pihegő testet. Megesik, hogy nem is tudja ki ő, mi ő, de fekszik, sérült, nem hagyhatja ott. Nem bírná el a lelke. Van, aki megérkezik, és hozza egy nagy dobozban az összegyűjtött adományát. Kisuttogja a kötelező álca alól, nem ő szerezte egyedül, a barátai is segítettek. (Igen, itt kezdődik a barátság.) Leteszi, nem vár érte hálát, csak a madarakat szeretné megnézni. Azután könnyes

szemmel távozik. Amint elmegy, mi is könnyezünk. Nem lepódtunk meg, tudtuk, hogy jönni fog. Hozzánk be lehet sétálni. Örülünk egy kirándulónak, aprócska családnak, hemzsegő maszatós gyermekcsapatnak, tündéri idős néniknek és tiszteletet parancsoló, már sokat megélt uraknak. Ezért vagyunk látványkórház. Az érdeklődő szempárokért. A kérdésekért. A madarakért! Semmi másért, azért a nagyon várt, újra erős szárnycsapásért. A tollkabátos, aki hozzánk érkezik, gyógyuljon meg, legyen szabad, szálljon, amíg csak lehet. Pont úgy, mint épp ebben a pillanatban a vonuló darucsapatok. Húznak be a tarlóról az éjszakázó helyre, hatalmas ricsajjal jelezve jöttek, itt lesznek egy kicsit, azután mennek. Nekik nincs operatív törzsük, csak egy domináns egyed, aki vezeti az ék alakba szerveződött csapatot. Nem fővezér, de követhető, tisztán érthető. Ilyen a természet. Szépen elrendezi a maga dolgát. A darucsapatok nem tévednek el, a golyák is tudják, merre szálljanak. A fecskék szintén érzik, itt az idő, indulni kell. Miután mindenki elment, nekünk mi marad? A sok kis itt lakó, ha lassan is, de gyógyuló, csodás madarak. A soha szárnyra már nem kapók, szemükkel oly sokat mesélő, fiókat adók. A remény, a hit, és a tudat, nincs hiába, van még hova. Nem látjuk az arcokat, nem ismerünk minden nevet. 11332 gondoskodó szív által felajánlott adó 1% a madaraknak érkezett. Mellettük áll egy talpraesett nagy csapat, önkéntesekkel, támogatókkal, látogatókkal, a sors éppen mellénk kit ad. Mindenkinek a célja egy, az eredménye látható. Így kerül ki tőlünk sok egészséges, újra gyógyultan szárnyaló. Tudjuk, hisszük, ez mindig így marad, nélkülük nem is fogadhatnánk sérült madarat. A sok támogatást, jó szót, törődést visszaadni miként lehet? Ezúton szeretnénk hálásan megköszönni a sok felénk nyújtott segítő kezet. Szeretettel várnak mindenkit a néha csípős csőrűek. A gondokat, bajokat pedig legyen kedves és fújja el a szél, amilyen gyorsan csak lehet!

Németh Mónika

A madarakért dolgozunk

A Madárkórházban még csak alig több, mint 2 hónapja kezdtem el dolgozni, de mindig is arról álmodtam, hogy egyszer vadmadarakkal és azok mentésével foglalkozhatok. Július közepén csöppentem bele itt a munkába, pont a csúcs szezon utolsó hajrájában. Az első heteim igazából napkeltétől a hajnali órákig sérült állatok ellátásából álltak. A nulladik napomon, még a kórházzal való ismerkedés közepette, érkezett egy autóbalesetes őzsuta nyílt ficammal és súlyos fejtraumával, így az első esetemet Hortobágyon már a műtőben töltöttem 2 lelkes önkéntessel, akik végig asszisztáltak a hosszú műtét alatt. Ezek után elkezdődött a beletanulásom az itteni életbe. Hozzá kellett szoknom az új rendszerhez, a magas esetszámhoz, és ahhoz is, hogy sokszor akár este 9 órakor is érkezhet egy adag ellátásra szoruló madár, akiknek a műtétje néha hajnali háromig is eltarthat, és aztán reggel ugyanúgy várnak a többiek, akik kezelésre, kötőcserére, kontrollra vagy műtétre várnak. Nagyon sok mindent láttam, tapasztaltam és tanultam ez alatt a rövid idő alatt. Rengeteg beteg madarat, illetve alkalmanként őzet, mókust, sünt vagy akár mocsári teknőst vizsgáltam, láttam el és tanultam meg, hogy mennyire más is egy ilyen helyen dolgozni, mint egy rendelőben. A felépült, illetve felnevelt madarak elengedése

pedig egy olyan felbecsülhetetlen élménnyel gazdagított, ami szerintem örökre nyomot hagy egy ember lelkében. Amikor akár egy kis tengelic kiröppen a tenyeremből, vagy látom egy egerészölyv első szárnycsapásait és végigkövetem őket repülésükben, ameddig a szem ellát - ezek a pillanatok olyan részeket mozgatnak meg egy ember lelkében, amikre még szavakat is nehéz találni. Sok kudarc van, sok súlyos sérülésekkel, menthetetlen állapotban lévő állat érkezik, rengeteg felelősség és stressz ellátni ilyen nagyszámú állatsereget a naponta érkező újabb és újabb betegekkel kibővülve. Az ember, legalábbis

én, sokszor feszült, próbál mindent észben tartani, megcsinálni, a lehető legjobbat és a legtöbbet tenni ezekért az állatokért, akik csak ránk számíthatnak, de ezekben sikerrel átítatott pillanatokban a lelkem sokszor megpihen. Több hét őrlődése és feszültsége, és persze megihatottság és öröm, volt benne abban a sóhajban, ami akkor hagyta el a számát, amikor a darázsölyvünk elengedését dokumentáló videót néztem, az érzés maga pedig - igazából megfogalmazhatatlan. Én szeretnék abban hinni, hogy egy olyan dolgot csinálunk, ami nem csak direkt módon segít olyan sérült élőlényeken, akik amúgy nem maradhatnának életben, nagyszázalékban emberi behatás és kártétel következtében, hanem tevékenységünk során segíthetünk egy pozitív folyamatot, taníthatunk, felhívhatjuk az emberek figyelmét, hogy mennyire fontos odafigyelni arra, ami körülöttük van és milyen komoly kárt lehet tenni az élővilágban, akár csak a mindennapi rutintevékenységeink végzése során is. Hiszek abban, hogy munkánk nem az evolúció ellen dolgozik, hanem segít visszaállítani azt az egyensúlyt, amely az emberi kártételnek hála nagy mértékben eltolódott a Bolygónk rovására!

Dr. Máté Lilla

Augusztus 20-i programjaink képekben

Augusztus 20-i programjaink képekben

Minden augusztus 19-én kezdődött, amikor az első adag kicsi sünkölyök érkezett hozzánk. Öt rózsaszín kis tüskés, egy kicsi dobozban. Természetesen minden jelen lévő, ahogy én is, azonnal beléjük szeretett. A feladat azonban sosem könnyű: szoptatást igénylő állatok esetében főleg az első napok nagyon kritikusak, amíg mi is, illetve ők is összeszokunk, elfogadják a tápszert, a fecskendő, és minden szépen beáll egy megszokott ritmusba. Nagy szerencsénk volt, mert azon kívül, hogy kissé kihűlve érkeztek, más külsérelmi jel nem mutatkozott rajtuk. Aznap el is határoztam, hogy haza fogom őket vinni minden este, hogy a késő esti, illetve a hajnali etetések is a megfelelő ütemben történhessenek. Persze, egyedül, 5 pici élőlény itatása azért nem kevés időt emészt fel, ezért

akkor még nem is tudtam, mennyi álmatlan éjszaka áll előttem, azt pedig főleg nem, hogy a holnap milyen meglepetéseket tartogat számunkra. Ugyanis történetesen másnap újabb sünkölykők érkeztek. Még fiatalabbak, a körülbelül 2 hetes kicsik mellé feleakkorák, három alig egy hetes gombóc. A létszám így hirtelen ötről nyolcra emelkedett. Szintén szerencsés fordulat volt, hogy minden kicsi hamar és nagyon szépen kezdett el enni, belejöttek a fecskendő ivásba egyik napról a másikra, és nem kellett velük megküzdeni minden „falatért”. Sok látogató biztosan el is csípte azokat a pillanatokat, amikor az egész műtőben, ahol csak ülni lehetett, ott mindenhol ült valaki kezében egy kis csöppséggel, hiszen a napi 5-6 etetésnek minden alkalommal le kellett zajlania úgy, hogy az élet sosem állhatott meg egy pillanatra sem a Kórházban. A nagyobb csapat szemecskéi a következő hétre már el is kezdtek kinyílni és lassan el is érkezett a következő nagy pillanat: megtanulni tálból inni. Ez azért tovább tartott, mint hozzászokni a cumizáshoz, de 2-3 nap alatt ebbe is belejöttek. Volt az elején kis prüszkölés, orr-

törölgetés, mert persze mindig a szimatolás volt az első, de a végén mindenki szépen megtanulta, hogy hogyan is isznak a nagyok. Mire elérték a 4 hetes kort, már el is kezdtük őket száraz eledelre szoktatni: a tejbe bekerült egy kis lisztkecske, vagy egy kis pépes macskatáp... Természetesen nem csak a nagyobbak, a kicsik is szépen cseperedtek és mindenki meglepetésére sok etetésnél még többet is ettek, mint kétszer akkora társaik! A teli pocakos pöttömöket nézve pedig el sem gondolkoztam azon, hogyan is ne érné meg a sok kialvatlanságot ez a sok kis elégedett szuszogás. Persze most, amikor már mindannyian együtt másznak föl le a ketrec falán lisztkecskét kéregetve, és már a tenyerembe sem férnek bele, alig tudom elképzelni, hogy pár hete még mindannyian a két tenyeremben fértek el. Mondjuk a történetük még közel sem ért véget nálunk: a telet még itt fogják tölteni, amíg tavaszra el nem érik azt a méretet, amikor már biztonságosan szabadon engedhetők lesznek. Reméljük, hogy addig is még sok emlékeztető pillanatunk lesz a kis tüskés csapattal!

Dr. Máté Lilla

„... s őrizkedni fogok minden szándékos károkozástól...”

Még a jó szándékból elkövetett károkozás sem elfogadható, az emberi önértékből elkövetett, viszont szomorú és felháborító is egyben...

Ha pedig egy orvos, egy gyógyító teszi ezt, különösen a saját szakmájában, akkor jogos a kérdésünk: „Mégis hogyan történhet ilyesmi?”. Történe-

tünk egy áramütött vörös vércsével kezdődött és egy állatorvosi rendelőben folytatódott. Gondolhatnánk, ennél jobb nem is történhetett volna a madárral. Miután bekerült a rendelőbe, az állatorvos le szeretne volna kezelni az állatot. A vércse érthető okokból védekezett, így ragadozómadár lévén karmával, csőrével ráfogott a hozzá nem megfelelően nyúló emberre. Rossz célpontot szemelt ki, ugyanis a további ártalmak elkerülése érdekében az állatorvos levágta a vércse karmait és a csőre végét is.

Fontos megjegyezni, hogy jelen esetben a vörös vércse (*Falco tinnunculus*) azon kívül, hogy természetvédelmi szempontból védett madárfajnak számít, esetében egy teljesen fölösle-

ges beavatkozásról beszélünk, hiszen a kezelés szempontjából és a madár érdekében semmi szükség nem volt rá. Sajnos ki kell mondani: állatorvos és állatorvos között markáns lehet a különbség, a madarakhoz, különös tekintettel a vadmadarakhoz és azon belül is a ragadozókhöz külön szakmai kompetencia, tudás és tapasztalat szükséges, amihez maréknyian értenek kis hazánkban. Sajnálatos módon ezt, egy jó szándékú megtaláló aligha tudja kiszűrni, így hasonló esetekben érdemes inkább a területi illetékes Nemzeti Park dolgozóitól vagy a kijelölt madármenhelyek egyikétől segítséget, tanácsot kérni.

Prohászka Viola és Hága Krisztián

Darvak nyomában

A Hortobágyi Nemzeti Park címermadara, a daru a magyar néphagyományban kiemelt jelentőséggel bír, krúgatása az ősz egyik elmaradhatatlan hangulati eleme. A darutollas kalap pedig egyfajta státuszsimbólum volt a magyar nép körében. Egykor Magyarországon is nagy számban költött, de az 1910-es évek óta erre nem volt példa. Több mint 100 év után 2015-ben először figyelték meg egy daru pár költését Magyarországon. Ősszel nagy tömegben vonul át hazánkon. A Hortobágy az európai daruállomány kiemelt fontosságú gyülekezőhelye. A madarak nagy része novemberben elhagyja hazánkat, de egyre gyakrabban telelnek át csapatok. A nálunk megpihenő darvak szántókon, tarlókon megfelelő táplálkozóhelyet találnak, az éjszakákat lecsapolt halastavakon, pusztai elöntéseken töltik. A darvak szempontjából jelentős terü-

leteken folyó gazdálkodást úgy kell kialakítani, hogy figyelembe vegyék ennek a zavarásra érzékeny fajnak az érdekeit is. A telet Európa déli részén és Észak-Afrikában tölti.

Tőzeglápokon, mocsarakban, nedves réteken, erdei tisztásokon, füves sztyeppeken költ. A párok nagyon látványos tánc közepette foglalják el költőhelyüket. Fészek-alja általában két tojásból áll, a szülők ezeken felváltva kotlanak 28-31 napig. A fiókák pár nap eltéréssel kelnek

ki. Amíg a másik tojáson kotlik az egyik szülő, az idősebb fiókát a másik vezeti. A fiókák viszonylag lassan fejlődnek és még az őszi vonulás során is összetart a család.

Címlapon: 21 év után újra nagy kócsag szabadonengedés

Az élet olyan, mint egy spirál, ami tekereg a térben és időben. Vannak dolgok, amik megismétlődhetnek benne. Nem pont úgy, nem pont ott, de mégis ugyanaz a dolog megtörténhet velünk. Így volt ez idén nyáron dr. Déri Jánossal is. 1999-ben nem voltam ott annál az elengedésénél, ami később díjat nyert fotó lett. János egy nagy kócsagot engedett szabadon, amit Oláh Tibor akkori MTI fotós megörökített. Sokáig ez a fotó volt az, amibe minden bele volt sűrítve a Madárkórházról. Ez volt a megismételhetetlen pillanat. Idén nyáron, 21 évvel az ikonikus fotó megszületése után ott álltunk a gáton, János kezében egy nagy kócsag, mellettem az MTI fotósa, Czeglédi Zsolt, mögöttünk francia és német önkéntesek. A kócsag szabad lett. Biztos, hogy nem az a pillanat volt, nem az a várakozásokkal teli érzés mint 21 évvel ezelőtt, hanem valami több immár. Sok-sok munka, fáradtság beteljesülése.

Konyhás István

Amennyiben lehetősége van, kérjük, támogassa alapítványunkat! Köszönjük!
Bankszámlaszámunk: 59900029-10001868 • Adószámunk: 18557899-1-09

Olvasói leveleket, érdekességeket a következő címekre várunk: madarkorhaz@gmail.com • 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6.
 Állatorvosi, állatgyógyászati területen felmerülő kérdéseiket a fenti címekre várjuk! Megjelenik 15 000 példányban.
 Hirdetésefeladás, sérült madár bejelentése: madarkorhaz@gmail.com • Tel.: +36 (30) 9435-494; +36 (30) 535-6484
 Szerkesztők: Dr. Déri János, Konyhás István, Veres Hajnalka • Tördelés: TerepSzemle Stúdió (Veres Hajnalka) • ISSN 1788-456X
 Megtalálható országsszerte állatorvosi rendelőkben, állatkertekben, kisállatkereskedésekben, állati áruházakban, megyei könyvtárakban AUCHAN és TESCO áruházakban.

Sziki Túrák

Déri Balázs: 30/68-68-635

Daruvonulás a Hortobágyon

A hortobágyi puszta csodával felérő őszi látványossága a Daruvonulás. Október elejétől november közepéig itt pihennek meg az Észak-Európában „nyaraló” darvak, Afrikába vezető útjuk során. Mintegy 250 ezer egyed fordul meg a térségben, melyek éjjelre 25-30 ezresével gyűlnek össze a megszokott pihenőhelyeken. Esti behúzáskor a páratlan látványra a naplemente teszi fel a koronát.

Legyen részese ön is e felejthetetlen élménynek!

Vegyen részt egy exkluzív, családi hangulatú túrán a darvak nyomában! Töltsön el egy délutánt e csodálatos teremtmények társaságában, figyelje meg őket táplálkozás közben, valamint éjszakázáshoz készülődve!

Túra típusa: terepjárós + gyalog

Létszám: 2-től 6 főig

Túra tartalma: Táplálkozó darvak megfigyelése a tarlókon, majd az éjszakázó helyre való behúzás megtekintése.

Indulás/érkezés időpontja: 14:30/sötétedés

Indulás/találkozó helyszíne: Hortobágyi Madárpark, 4071 Hortobágy, Petőfi tér 6. (A vásártér mellett)

Áraink:

	2 fő esetén	3 fő esetén	4 fő esetén	5-6 főig
Felnőtteknek:	8000 Ft/fő	6000 Ft/fő	5000 Ft/fő	4000 Ft/fő
Gyermekeknek:	7000 Ft/fő	5000 Ft/fő	4000 Ft/fő	3000 Ft/fő

A túrán való részvételhez előzetes, telefonos egyeztetés szükséges!

További információ és jelentkezés:

Déri Balázs, +3630/68-68-635, pusztadoktor@gmail.com

Sziki Túrák

Déri Balázs

30/68-68-635

pusztadoktor@gmail.com

www.madarpark.hu

